

	KRITERIJI ZA ZAVRNITEV KUŽNINE V LABORATORIJU ZA MIKOBakterIJE	SOP-303-MD-DN-006
Laboratorij za mikobakterije		Izdaja: 7 Stran: 1/2

1. Namen:

Laboratorij za mikobakterije je načeloma dolžan sprejeti v delo za klasično laboratorijsko diagnostiko mikobakterij (mikroskopija, kultivacija) vse vzorce, ki so v laboratorij napoteni. V določenih primerih teh zahtev ni mogoče izpolniti, zato smo določili kriterije za zavrnitev vzorcev.

2. Zavrnitev vzorcev – vsi vzorci (za preiskavo TBC in test QFT):

Če se podatki o pacientu na vzorcu in na napotnici ne ujemajo, tak vzorec zavrnemo. Prav tako zavrnemo vzorec, ki ni ustrezno odvzet. Neustrezno odvzeto kužnino fotografiramo in jo shranimo v mapo na J/kakovost/beleženje telefonskih klicev, reklamacije, pritožbe, foto. O katerikoli zavrnitvi vzorca obvezno obvestimo naročnika preiskave. Na napotnico zabeležimo zavrnitev, napišemo osebo, ki smo ji sporočili neskladje, datum in se podpišemo. Če je vzorec brez (ustrezno izpolnjenega) spremnega lista oz. napotnice, poskušamo izvedeti pošiljatelja in od njega zahtevati napotnico. Če napotnice kljub temu ne dobimo, vzorec zavrnemo.

3. Zavrnitev vzorca na preiskavo TBC (mikroskopija, kultivacija, testi občutljivosti):

- vzorec je popolnoma polit,
- vzorec je neustrezno transportiran,
- neustrezno odvzet vzorec (npr.: kri in PLI v epruveh brez antikoagulant, bris v gelu ,... Kostni mozeg in perikardialni punktat se v tem primeru ne zavrneta, doda se ustrezna opomba na izvid),
- vzorca je premalo (za kultivacijo je najmanjša količina vzorca 0,1 ml vzorca → glej sprejem in oceno kužnin SOP-303-MD-DN-002).

3.1. Oblika izvida:

- vzorec sprejmemo v BIRPIS/ MBL,
- v programu MBL na zavihku »spremni list« kliknemo na pacienta,
- v rubriki »vzorec« izberemo »KUŽNINA ZAVRNJENA«,
- v opombo vzorca zapišemo razlog zavrnitve,
- obračun je 0 točk,
- elektronsko napotnico: ustrezno arhiviramo. Modro napotnico: ustrezno arhiviramo in v primeru, da bodo po dogovoru z nami poslali vzorec brez napotnice, ob prejetju vzorca v BIRPIS-u na to napotnico, ki jo že imamo, naredimo novo napotitev.

4. Zavrnitev vzorca na preiskavo test QuaniFERON (QFT):

- kri odvzeta v napačne epruvete,
- transport krvi od odvzema do laboratorija je daljši kot 16 ur,
- kri do sprejema v naš laboratorij hranjena ali transportirana na hladnem,
- neustrezen volumen vzorca.

4.1. Oblika izvida:

- vzorec sprejmemo v MBL/BIRPIS,

Veljaven od: 28. 2. 2024	Pripravil: Sara Truden, Nataša Debeljak, Nadja Polanc	Pregledal: Sandra Ažman, Jasna Šobar, Eva Sodja, Luka Predojevič, Sara Truden	Odbril: Špela Klemen
Dokumenti so obvladovani računalniško. Na papir natisnjeni dokumenti predstavljajo kopijo. V primeru razlik med dokumenti se uporabi izvorni dokument (elektronski ali pisni overjeni dokument), ki se nahaja pri skrbniku dokumenta.			

Oznaka dok. SOP-303-MD-DN-006	Izdaja: 7	Naslov dokumenta KRITERIJI ZA ZAVRNITEV KUŽNINE V LABORATORIJU ZA MIKOBakterIJE	Stran 2 od 2
----------------------------------	--------------	---	--------------

- v programu MBL v zavihku »izvidi« izberemo ustreznega pacienta in vnesemo pod rezultat preiskave »KRI ZAVRNJENA«,
- v opombo preiskave zapišemo razlog za zavrnitev krvi (izberemo opombo med ponujenimi teksti v programu (T70 in T71); če ustrezne opombe ni na voljo jo dopišemo sami),
- obračunamo pripravo testa, to je QFTPR (7,28 točk).

5. Zavrnitev izvedbe AT (testa Gx in GTM Cmdir):

GeneXpert MTB/rif Ultra in GenoType CMdirect se NE izvajata v naslednjih primerih:

- ko pleuralni izliv ali ascites ni odvzet v ustrezne epruvete,
- ko je količina kužnine premajhna (glej spodnjo tabelo):

Tabela1: Neustrezne količine kužnin za izvajanje molekularnih testov.

Kužnina	Količina
Sputum in druge kužnine dihal	< 2 mL
Pleuralni izliv, ascites	< 10 mL
Perikardialni izliv	< 5 mL
Likvor	< 0,8 mL; če sta iz likvorja zahtevani preiskavi GeneXpert in GenoType CMdirect, mora biti količina kužnine vsaj 1,5 mL
Urin	< 20 mL

- ko pleuralni izliv ali ascites ni odvzet v ustrezne epruvete

- Izjema so majhni otroci, stari do 10 let. Pri njih se GeneXpert izvede v vsakem primeru, GTM CMdirect pa iz punktata bezgavke ne glede na količino kužnine.
- Če se naročeni PCR ne dela, vseeno na desni zgornji kot napotnice napišemo GX/NTM, ga prečrtamo in poleg napišemo, da je količina kužnine za izvedbo testa premajhna.
- GTM CMdirect pa iz punktata bezgavke ne glede na količino kužnine.
Na izvid se doda opomba, da zaradi premajhne količine vzorca testa nismo izvedli.
- Če se AT po naročilu zdravnika kljub premajhni količini vzorca izvede, se v primeru negativnega rezultata doda opomba, da količina vzorca ni ustrezna.

V primeru, da se oseba na obdelavi kužnin glede na zgoraj navedene kriterije ne more/ne zna odločiti, ali se izvede molekularni test ali ne, se o tem posvetuje z vodjo laboratorija.

6. Po pomoti sprejeti vzorec (naša napaka)

- V programu MBL v spremnem listu izberemo ustreznega pacienta. Pod rubriko »vzorec« izberemo »VZOREC NAPAČNO SPREJET«. Pobrišemo vse naročene preiskave.
 - Izvida se ne tiska in pošilja, ampak ga samo »tiskaj v PDF«, da je omogočena avtorizacija izvida.
 - Na izvidu mora biti za obračun 0 točk.

Navodila za ustrezen odvzem in transport kužnin so podrobneje zapisana v dokumentu SOP-303-MD-DN-001 in SOP-303-MD-DN-001A.